

Blog geschreven door Bart Ouwersloot

16 februari 2016

Economische principes

Ons verzekeringsstelsel is gebaseerd op het economische principe 'de wet van de grote aantallen'. Doordat grote aantallen verzekerden gezamenlijk een relatief beperkte premie opbrengen voor een calculeerbaar gemiddeld risico, kan dit risico voor een bepaalde groep worden 'verzekerd'.

Bijvoorbeeld de kosten bij auto schade, brandschade, gezondheidsrisico's, arbeidsongeschiktheid, etc.

Steeds weer duiken er onderzoeken op dat de kosten van een bepaalde groep mensen hoger zijn en dat bij bepaalde groepen dus bepaalde risico's hoger zouden kunnen zijn. Zo zouden bijvoorbeeld mensen die in een Audi rijden, de meeste verkeersovertredingen maken. Al snel worden dan conclusies getrokken, als dat Audi-rijders meer schade zouden veroorzaken. Een afgeleide conclusie komt zo her en der naar voren dat dat dus zorgt voor extra kosten en mogelijk hogere premies voor de gehele groep van verzekerden. Op diverse fora wordt door verschillende mensen bepleit dan maar deze groep buiten te sluiten, omdat men het gevoel heeft mee te moeten betalen voor die Audi-rijders. Van het omgekeerde principe gaat In-Shared uit. 'We all benefit' stelt deze maatschappij. Als we de schade beperkt houden, dan wordt een lagere premie betaald door de verzekerden. Een mooi principe toch?

In de gezondheidszorg vindt al jaren een zelfde discussie plaats. Rokers lopen meer risico's op gezondheidsproblemen, zorgen voor een groot beroep op de gezondheidszorg en kosten dus veel geld. Mensen met overgewicht? Idem. Eigen schuld.

In de gedachte schuilt een groot probleem. Immers, het grootste beroep op kosten voor gezondheidszorg wordt gedaan door 'ouderen'. Verder zijn daklozen, drugsverslaafden, illegalen en asielzoekers eveneens 'verzekerd' van medische hulp. In het dagelijkse verkeer worden (relatief) de meeste brokken gemaakt door Honda- en Mazda-rijders en verder met name door bezitters van een oranje, zwarte, of witte auto. Verder maakt ook het geografisch gebied nogal veel uit bij schades. Groningers maken de minste schade (wat moet je daar immers raken?). Zeeuwen, Brabanders en Zuid-Hollanders maken de meeste brokken.

Wie dan uit te sluiten van de groep van verzekerden? De Audi-rijder, die het risico kennelijk op zoekt? De Honda-rijder die objectief gezien het vaakst betrokken is bij ongelukken? Alle eigenaren van zwarte auto's? Alle rokers? Alle sporters? Alle ouderen?

Wie dan wel te verzekeren? Alleen Groningers, die niet roken, niet sporten, tot 55 jaar oud zijn, in een groene Skoda, of Suzuki rijden (Skoda- en Suzuki-rijders maken het minst vaak schade).

U heeft natuurlijk al gezien dat de wet van de grote aantallen nu niet meer op gaat. U heeft wellicht ook het fascistoïde trekje gezien in het afwijken van het principe. U heeft geen groene Suzuki? Ah, jammer. U speelt met veel plezier in het vierde elftal van de plaatselijke voetbalclub? Ah, da's nou jammer. Uw BMI is niet ideaal? Tsja. Oh, u bent de 55 al gepasseerd? Nee, helaas. U woont niet in Groningen? Pech gehad. U kunt zelf de analogieën wel bedenken.

Terug naar de wet van de grote aantallen. Risico's zijn niet altijd gelijk en hangen af van zeer vele factoren, die gezamenlijk maken dat de wet van de grote aantallen leidt tot een bepaald

gemiddelde. Indien u hiervan niet afwijkt, bent u wellicht de meest bijzondere inwoner van ons land.

Aan de discussie liggen helaas minder fraaie redenen ten grondslag. Waarom moet u betalen voor die diknek in die dikke Audi? U rijdt immers nooit te hard, begaat geen verkeersovertredingen en hij wel! U vindt het noodzakelijk om uw afgunst te tonen door op dit punt uw kennelijke principes naar voren te brengen. Moeilijk hoor, als u wel rookt, of hartpatiënt bent, fanatiek sporter, of ouder dan 55 jaar, en/ of.....

Het leuke is dat deze discussie veel verder kan worden getrokken en grote ethische vragen oproept. Immers, moeten we mensen ouder dan 65 nog wel willen opereren aan allerlei kwalen? Moeten we belasting betalen om drugsverslaafden op te kunnen vangen? Moeten de uitkeringen voor van alles en nog wat zo hoog zijn? Waarom eigenlijk huursubsidie verstrekken? Oeps. Nu wordt het heftig en wat veel mensen populair roepen blijkt ondoordacht. In de belastingheffing is immers ook de wet van de grote aantallen van toepassing. Met velen betalen we een (relatief, ahum) klein bedrag aan faciliteiten voor iedereen. Natuurlijk gaan we er van uit dat we zelf geen gebruik hoeven te maken van die faciliteiten, maar mooi dat ze er zijn. Dat heet ook wel een maatschappij en, of we het willen of niet, we zijn er allemaal onderdeel van.

Kansberekening en daarvan afgeleide tarieven voor van alles en nog wat is daarvoor de grondslag. We betalen dus voor elkaar, ik voor u en u misschien wel voor mij.

Dat kost voor de een wel meer dan voor de ander, maar kennelijk hebben we het er voor over. Tenzij u het mij niet gunt natuurlijk. Gesteld dat ik een Audi zou bezitten en u heeft de indruk dat u voor mij betaalt en u wilt dat niet? Ik wil dan misschien ook niet uw operaties betalen, uw uitkering niet financieren, uw kinderbijslag en uw huursubsidie niet voldoen en ik wil ook de speciale school van uw kinderen niet sponsoren. Dat heb ik immers allemaal niet nodig. De maatschappij, zijn we dus allemaal. Soms helaas. Ook zijn we allemaal onderdeel van statistieken. Weinig aan te doen, maar ergens zijn we dus allemaal, zonder uitzondering, onderdeel van de wet van de grote aantallen.

Het is een interessante discussie, dat wel. Het is er echter wel eentje die heel eng is om vanuit de onderbuik te voeren en is dus niet geschikt voor domme mensen; die mogen niet meepraten.....